

בבית המשפט העליון

בר"ש 2544/21

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

המבקש: ברוך סער

נ ג ד

המשיבים: 1. משרד המשפטים - מועצת שמאי המקרקעין
2. עו"ד נדב כנען - קובל משמעת

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים (כב' השופט מ' בר-עם) בעב"י 54787-12-20 מיום 14.3.2021

בשם המבקש: עו"ד פז יצחקי-וינברגר

החלטה

לפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים (כב' השופט מ' בר-עם) בעב"י 54787-12-20 מיום 14.3.2021 במסגרתו נדחה ערעור על הכרעת הדין של ועדת משמעת לפי חוק שמאי מקרקעין, התשס"א-2001 (להלן: הוועדה) מיום 17.12.2018 ועל החלטת הוועדה מיום 16.12.2020 להתלות את רישומו של המבקש בפנקס שמאי המקרקעין לתקופה של חמש שנים.

1. המבקש הוא שמאי מקרקעין, אשר ביום 8.11.2007 אחד מלקוחותיו (להלן: המתלונן) הגיש נגדו תלונה משמעתית למועצת שמאי מקרקעין (להלן: המועצה) בה נטען, בתמצית, כי המבקש ניצל לטובתו האישית מידע אשר נמסר לו בנוגע לנכס במסגרת שירות מקצועי שהעניק למתלונן. לאחר בחינת התלונה על ידי תובע משמעתית שמונה מטעם המועצה (להלן: התובע הראשון), הוחלט שלא להגיש נגד המבקש קובלנה משמעתית. בבירור נוסף, שנערך על ידי תובע משמעתית אחר שמונה מטעם המועצה (להלן: התובע השני), התבררו עובדות וראיות חדשות שחזקו את התלונה נגד המבקש. בהתאם לכך הוגשה ביום 8.3.2015 קובלנה משמעתית נגד המבקש הכוללת שני

אישומים, לפיהם המבקש ניצל שלא כדין מידע שהגיע אליו בתוקף תפקידו והטעה בכוונה וביודעין את התובע הראשון במסגרת חקירה שנערכה לו.

2. בסיומו של הליך ממושך, ביום 17.12.2018 בהכרעת דין מנומקת הורשע המבקש בדין משמעתי בשני האישומים. תחילה נדחו טענות סף שונות שהעלה המבקש, כמו גם טענות נגד תקינות ההליך המשמעתי. לגופן של העדויות שנשמעו, מצאה הוועדה כי המתלונן הותיר רושם אמין ועדותו עלתה בקנה אחד עם גרסאותיו וטענותיו שהשמיע לאורך השנים. לעומת זאת, המבקש הותיר רושם בלתי אמין וגרסאותיו נמצאו סותרות. בנוסף התבססה הכרעת הדין על מסמכים רבים.

3. ערעור שהגיש המבקש על הכרעת הדין לבית המשפט המחוזי בירושלים, נדחה על הסף ביום 6.3.2021 בשל העובדה שהוגש בטרם ניתן גזר הדין הסופי בהליך. בסמוך לכך, ביום 13.3.2019, הגיש המבקש בקשה לפסול חברת וועדה שדנה בעניינו, גב' לבנה אשד, מחמת ניגוד עניינים המושתת על ניהול משרד שמאות מתחרה למשרדו של המבקש והתקיימותם של קשרים עסקיים בינה לבינו בעבר. בקשת המבקש נדחתה על ידי הוועדה, בין היתר נוכח השלב המתקדם של ההליך – לאחר שהורשע המבקש בדין המשמעתי לפני מתן גזר הדין. הערעור שהגיש לבית המשפט המחוזי בגין החלטה זו נדחה גם כן, משלא נמצא כי עלה בידי המבקש להצביע על עילת פסלות. לאחר שנשמעו הטיעונים לעונש, ביום 16.11.2020 החליטה הוועדה להשית על המבקש אמצעי משמעת של התליית רישומו בפנקס שמאי המקרקעין לתקופה של חמש שנים, תוך פרסום ההחלטה עם פרטים מזהים.

4. ביום 24.12.2022 הגיש המבקש ערעור לבית המשפט המחוזי על הרשעתו ועל חומרת אמצעי המשמעת. במסגרת הערעור נטען, בין היתר, כי לא היה מקום כלל לנהל נגדו הליך לאחר שבתחילת הדרך התקבלה החלטת התובע הראשון כי אין מקום להעמידו לדין משמעתי. בנוסף העלה המערער טענות שונות לעניין הרשעתו ותקינות ההליך שניהלה הוועדה ובכלל זה ניגוד העניינים שבו נמצאה חברת הוועדה גב' לבנה אשד, אי זימון עדים ואי הזדקקות ליותר מעד תביעה אחד אשר עדותו היוותה עדות שמיעה וסברה. בעניין העונש טען כי הוטל עליו עונש חמור ביותר החורג ממדיניות הענישה. כן הוסיף וטען לאכיפה בררנית.

5. ביום 14.3.2021 דחה בית המשפט המחוזי את הערעור. בית המשפט לא שוכנע שיש להתערב בהרשעת המבקש, בהיותה נטועה בחומר הראיות בתיק ועל בסיס

התרשמות הוועדה ממהימנות המתלונן וחוסר מהימנות המבקש ובהסתמך בין היתר על מסמך בכתב ידו של המבקש. בית המשפט לא מצא פגם בכך שלאחר בירור מקיף ויסודי בגדרו נאספו ראיות, החליט התובע השני להעמיד את המבקש לדין, זאת במסגרת שיקול הדעת הרחב הנתון לו על פי דין. בית המשפט גם דחה את טענות המבקש בנוגע לפסלות חברת הוועדה. כמו כן, לא שוכנע בית המשפט כי קיימת עילת התערבות בגזירת הדין, וגם לא הונחה תשתית ראייתית מספקת על מנת לבסס את טענת המבקש לאכיפה בררנית. יחד עם זאת, עקב פרק הזמן הממושך שחלף ממועד ביצוע העבירות, מבלי שהוגשו נגדו תלונות נוספות ובהיותו מפרנס יחיד, הקל בית המשפט בעונש ההשעיה שהוטל על המבקש והעמיד אותו על שלוש שנות השעיה בפועל.

6. לאחר מתן פסק הדין בערעור, ביום 17.3.2021 הגיש המבקש בקשה לפסלות שופט, בה נטען כי דעתו הייתה "נעולה" טרם התקיים הדיון לפניו. כן נלמד מהמועד שבו התפרסם פסק הדין – מספר שעות לאחר שהתקיים הדיון – כי הוא נכתב עוד לפני הדיון. הבקשה לפסילת השופט נדחתה על הסף באותו יום. צוין כי עם מתן פסק הדין סיים בית המשפט את מלאכתו כאשר למערער עומדת הזכות להעלות את עניין הפסלות בגדרי הליך ערעורי אם יגיש. בנוסף הובהר כי אכן נערכה טיוטה ראשונית של פסק הדין לפני הדיון, אך זו עודכנה לאחר שנשקלו טענות הצדדים שעלו במהלך הדיון.

7. מכאן לבקשת רשות הערעור שלפני, הכוללת שני ראשים. תחילה העלה המבקש טענות פסלות שונות, וביניהן כי דעתו של השופט בבית המשפט המחוזי "ננעלה" עוד טרם נשמעו טיעוניו של המבקש לפניו. בית המשפט המחוזי אף ציין בהחלטתו כי אכן ערך טיוטה ראשונית, לכאורית, על יסוד כתבי הטענות המפורטים שהגישו הצדדים. מדובר בפרקטיקה פסולה המצדיקה בירור בסוגיה החורגת מעניינו הפרטני של המבקש ומחייבת את התערבות בית משפט זה. שנית, לגופו של עניין המבקש חזר על טענותיו שנטענו לפני בית המשפט המחוזי, הן לגבי הכרעת הדין והן לגבי גזר הדין. לטענתו לא היה מקום להורות על השעייתו למשך שלוש שנים בהתחשב בעינוי הדין הנגרם לו, ובכך שטווח הענישה במקרים דומים נע בין התראה ונזיפה לבין השעיה למשך 6 חודשים.

8. לאחר עיון בבקשה, בהכרעת הדין של הוועדה ובפסק דינו של בית המשפט המחוזי, הגעתי למסקנה כי דינה להידחות אף מבלי להידרש לתשובת המשיבים. הבקשה ככל שהיא מתייחסת לקביעות שניתנו על בסיס התשתית העובדתית, אינה מעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים להליך אשר ראוי לה, לפי טיבה ומהותה, להתברר במסגרת בקשת רשות ערעור ב"גלגול שלישי". כמו כן, אינני סבור כי מתן רשות לערער על פסק דינו של בית המשפט המחוזי דרוש כדי למנוע עיוות דין חמור

(ראו: רע"א 10382 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (13.7.1982); בר"ש 367/21 מדינת ישראל – נציבות שירות המדינה נ' מכפש, פסקה 7 (20.4.2021)). חרף הניסיון לשוות לטיעוני הבקשה נופך עקרוני, טענות המבקש נגד הכרעת הוועדה כמו גם תקינות ההליך המשמעתי – מופנות נגד קביעות שניתנו על בסיס תשתית עובדתית שהונחה לפניה, ונגד קביעות שבמהימנות. טענות מסוג זה, אין בהן כדי לעורר סוגיה עקרונית המצדיקה בירור נוסף לפני בית משפט זה.

9. באשר לטענת הפסלות לפיה דעתו של מותב בית המשפט המחוזי הייתה "נעולה" נגד המבקש, בעיקר נוכח הבהרת בית המשפט כי טיוטה מסוימת של פסק הדין הייתה מוכנה מבעוד מועד.

ראשית ייאמר כי במצב הדברים הרגיל, שאלת הפסלות עוסקת ביסודה במבט צופה פני עתיד, היינו, ביכולתו של בית המשפט להמשיך ולשבת בדין. אולם במקרים שבהם הטענה מועלית לאחר שניתן פסק הדין, בקשת הפסלות מיועדת להביא לביטול פסק הדין. על כן במקרים אלה, כפי שהורה בית המשפט המחוזי, ההליך המתאים להעלאת טענות פסלות הוא במסגרת הערעור על פסק הדין (ע"א 3230/14 פלוני נ' קיבוצי מעברות אגודה שיתופית להתיישבות חקלאית, פסקה 14-16 (7.9.2015)).

שנית ולגופו של עניין. הלכה פסוקה היא כי לצורך הוכחת טענות פסלות יש להוכיח חשש ממשי אובייקטיבי למשוא פנים (סעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984; ע"א 4675/17 פלוני נ' אס.ג'י.אס חברה לבניין, פסקה 9 (6.7.2017)). בהיעדרו של חשש ממשי אובייקטיבי למשוא פנים, פסילת שופט היא צעד מרחיק לכת (ראו למשל: ע"א 4815/15 פלוני נ' פלוני, פסקה 5 (23.7.2015); רע"א 5539/15 לנדא נ' ורקשטל, פסקה ל"ב (19.11.2015)). אמנם הפסיקה הכירה במקרים חריגים בפסילת שופט בשל "מראית פני הצדק", אך זאת כאשר מתקיימות "נסיבות מיוחדות עד מאוד" (עניין ורקשטל, פסקאות ל"ו, מ"א). אינני סבור כי בענייננו מתקיימות נסיבות שכאלה. עצם הכנת טיוטה של פסק דין מבעוד מועד, אין משמעותה כי בית המשפט נמנע מלתת משקל ראוי לטענות הצדדים במהלך הדיון שהתקיים לפניו (השוו: ע"פ 6349/11 שניידר (נשימוב) נ' מדינת ישראל, פסקה 30 (10.6.2013)). לא מן הנמנע כי הטיוטה הכילה את כל המסד העובדתי והמשפטי הראשוני הכולל את הרקע להליכים, החלטת הוועדה וטענות הצדדים כמו גם מחקר משפטי הולם אך בכך אין פסול. אדרבה מדובר בהכנה נאותה של בית המשפט לקראת הדיון, כאשר מה שנותר לשקול במסגרת החלטה היא התוצאה האופרטיבית – דבר שלא נכתב עובר לכך – כפי שהבהיר בית המשפט בהחלטתו מיום 17.3.2021. עיון בפסק הדין גם מלמד כי בית המשפט המחוזי לא פסח על הטענות

שנטענו לפניו במהלך הדיון. טענות המבקש ל"פרקטיקה" פגומה אינן מצדיקות אפוא היענות לבקשה.

הבקשה נדחת.

ניתנה היום, י"ג באב התשפ"א (22.7.2021).

ש ו פ ט